

Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística del Govern Balear

La guerra del ciment

El Govern Balear, a través de la Conselleria de Turisme, presidida per Jaume Cladera, ha presentat el Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística. Una ambiciosa norma que, per primera vegada, planifica i ordena el sector turístic. Els enfrontaments no han fet més que començar.

El Pla Director d'Ordenació de l'Oferta Turística de les Illes Balears ja ha creat força polèmica, abans de ser aprovat. De fet, de moment, només és un esborrany en fase d'estudi. El govern creà una comissió on hi participen els grups parlamentaris, sindicats, patronals de la construcció, patronal d'hoteleria i altres agrupacions del sector turístic. El Pla fou donat a conèixer a tots els membres. Ara, cada grup presentarà un informe amb la seva opinió. Després, caldrà veure què fa el Govern. Té diverses possibilitats: convertir aquest pla en decret, o en projecte de llei, tal i com està ara o convenientment esmenat.

UN PLA VITAL PER A LES BALEARS

La importància d'un Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística (POOT) com aquest és fàcilment comprensible. Les Illes Balears viuen quasi en exclusiva del turisme. Directament o indirectament tot depèn del turisme. Entre un 57% i un 59% del PIB és aportat pel turisme. Però, és clar, que un revés en el turisme afecta totes les activitats, tant a la poca indústria existent, com a tots els serveis.

Després de molts anys de desgavell, sense una planificació del sector, ara sembla que el Govern ha vist com era necessari algun sistema de control. En definitiva, no matar la gallina dels ous d'or. Però immediatament han sorgit les discrepàncies. Certs membres del Govern, inclòs el mateix president, han manifestat en reiterades ocasions el seu "terror" a tot el que sigui planificació. Sona massa a economia controlada. I ells són fervents defensors de l'economia del *laissez faire, laissez passer*.

¿Què representa el POOT? En síntesi és el primer intent de racionalitzar tota

l'oferta turística. Les Balears compten actualment amb 416.621 places hoteleres (dades del 31-12-90) legalitzades. Una oferta enorme per a una demanda que ha sofert una inflexió. La conseqüència immediata n'és la baixada dels preus per a poder omplir durant la temporada alta. I els efectes en són l'arribada en massa de turistes de baix poder adquisitiu, unes despeses creixents i uns guanys decreixents, poca o nul·la inversió en modernització de la planta hotelera i de l'oferta complementària, menys turisme de qualitat... i tornar a començar la roda. Una situació difícil que podria portar, d'aquí uns anys, tot el sector a una crisi greu. I una crisi forta del turisme seria un desastre per a les Illes.

Segons la Conselleria de Turisme del Govern Balear, presidida per Jaume Cladera, aquest és bàsicament el diagnòstic del sector turístic i el POOT és el remei. "El POOT és una norma indispensable en aquest moment per diversos motius: hi ha un excés d'oferta turística, amb una part dels allotjaments obsolets; s'ha de planificar i programar l'ús dels recursos naturals -territori, aigua i energia- ja que no són il·limitats; s'ha de fer una ordenació conjunta dels aspectes turístics i dels aspectes urbanístics, el POOT representa una planificació quasi integral de cada una de les zones ordenades i del conjunt de totes elles".

El POOT afectaria, en principi, divuit municipis mallorquins -tots els del litoral excepte els de la serra nord, que estan protegits-. En cada un, diverses zones serien susceptibles d'ordenació. Aquesta ordenació exigeix reconvertir les places hoteleres més obsoletes, desqualificar sòl urbanitzable i passar-lo a sòl no urbanitzable, crear zones verdes, millores d'infraestructures (carreteres, aigües potables i residuals), fixació dels

paràmetres que han de determinar la capacitat global de places turístiques segons recursos i qualitat amb especial consideració de la densitat de població, establiment de límits al creixement de l'oferta, establiment de qualitats dels edificis i dels serveis complementaris, i evitar la contínua urbanització del litoral per la via de la implantació de franges de sòl no urbanitzable.

Tot plegat, una ordenació i planificació com mai no s'havia vist.

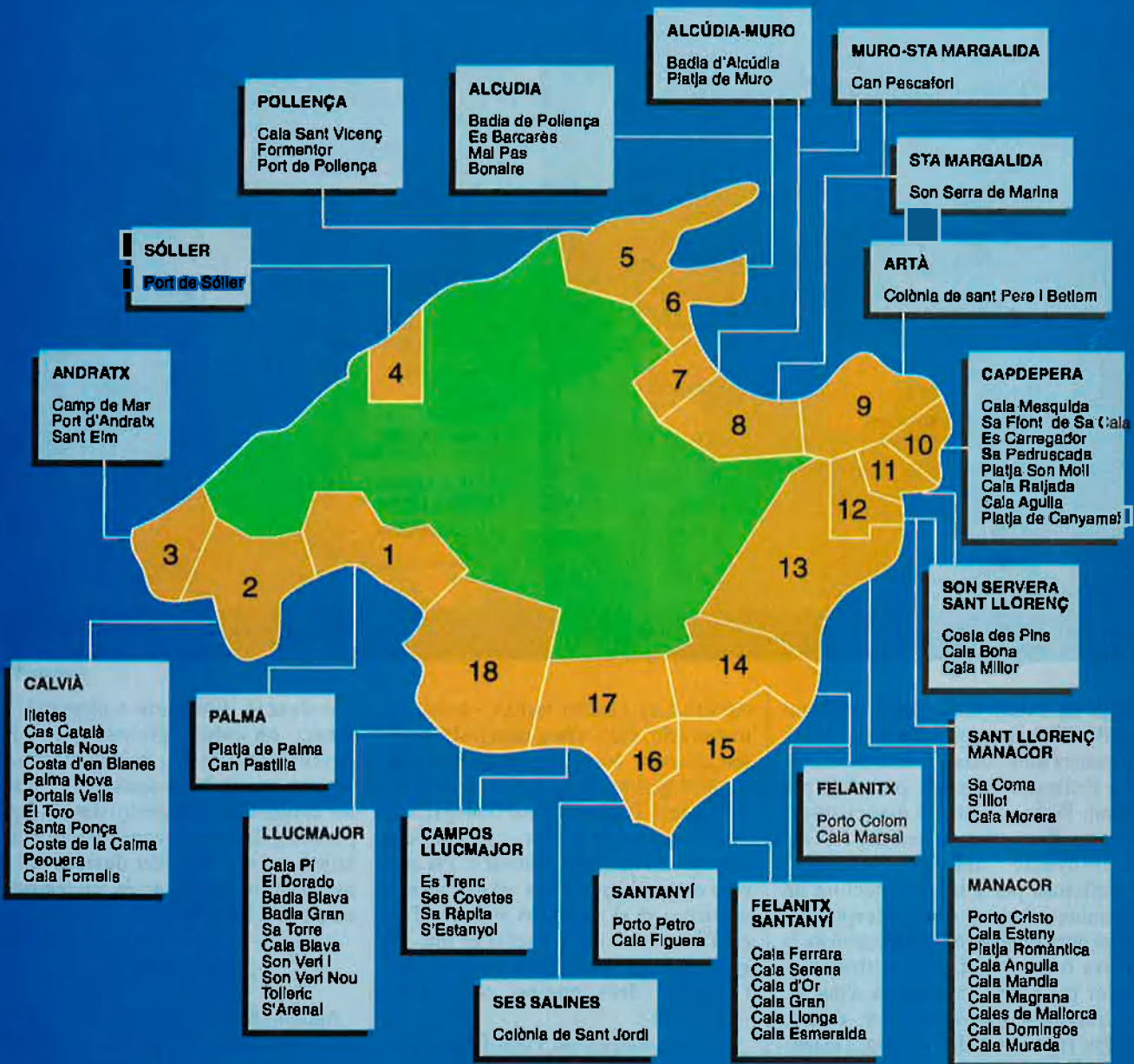
DIVERGÈNCIES

És clar que així que es va conèixer el pla del Govern, s'han plantejat sordes batalles. Segons diverses fonts, inclús dins del mateix govern hi ha formes diferents de veure el tema. Un sector estaria d'acord amb el Pla, mentre que uns altres s'alinearien amb els criteris dels constructors: no ser tan restrictius.

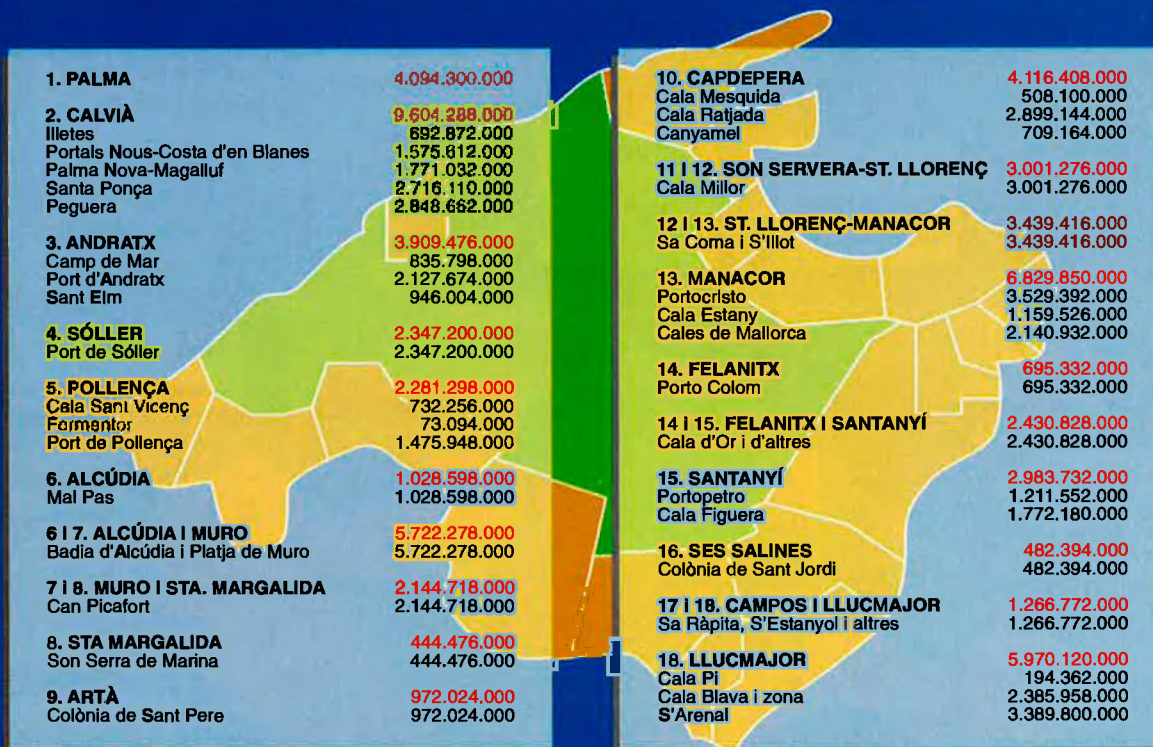
En el fons, el que ha provocat el Pla és fer més evidents que mai les divergències entre hotelers i constructors. Aquests darrers, per raons òbvies, no són partidaris de limitacions del creixement. Els hotelers, per la seva part, demanen des de fa anys una reconversió del sector que comporti una paralització de la progressiva degradació de bona part de l'oferta i, sobretot i gràcies a aquesta reconversió, que generi un augment dels preus. Hotelers: limitar creixement per a millorar rendiments. Constructors: no limitar creixement per a millorar rendiments. Aquesta és la quèstió.

L'enfrontament ha arribat a tal punt que els representants dels hotelers i d'altres agrupacions empresarials turístiques (restauració, agències de viatges...) han anunciat que podrien formar una patronal pròpia, escindida de la CAEB (Confederació d'Associacions Empre-

PLA D'ORDENACIÓ DE L'OFERTA TURÍSTICA A MALLORCA

COST PREVIST DEL PLA D'ORDENACIÓ DE L'OFERTA TURÍSTICA

DOMENEC ORRIT

sarials de Balears). Per ells, l'aprovació del POOT és una necessitat i s'ha de fer de manera immediata.

La Federació Hotelera, presidida per Ferran Porto, es mostra especialment interessada en l'aprovació del POOT: "L'aprovació del pla resultarà beneficiosa per a tots els sectors de l'economia balear, sense excepcions; creim que l'ordenació i planificació de la nostra oferta turística constituirà la millor promoció i campanya d'imatge in-ternacional que es pugui fer -com ja ho fou l'aprovació del Catàleg d'Espais Naturals-; i es podrà rectificar la tendència encara ara existent d'incrementar el nombre d'allotjaments destinats al turisme de masses. Per tot això, la Federació hotelera considera de gran importància que l'actual fase de consulta del Pla d'Ordenació no es prolongui més del que és estrictament necessari i sol·licitam que s'iniciï com abans millor la tramitació del Pla per a la seva posterior aprovació".

L'OPOSICIÓ POLÍTICA

Si les diferències d'opinió entre

constructors i sector turístic -hotelers, restauració, etc.- s'han manifestat amb força duresa, no menys importants són les divergències entre la Conselleria de Turisme i l'oposició parlamentària. Mentre que en el primer cas la disputa enfronta els qui volen aprovar el Pla tal i com està i els que volen un Pla menys restrictiu, en el segon cas es tracta d'un conflicte entre qui presenta el pla -el govern- i qui el considera poc restrictiu i amb deficiències tècniques -l'oposició-.

Els representants del PSIB-PSOE i del PSM consultats, Francesc Obrador i Pere Sampol respectivament, es mostren molt crítics amb el POOT. Obrador considera que "arriba molt tard, i el text que ens presenta el Govern té greus mancances. És ambigu, no diu qui assumirà els costos. Té problemes d'inaplicabilitat perquè no dona cap tipus de seguretat jurídica i tampoc preveu cap mesura cautelar, de manera que hi ha el risc de provocar l'efecte contrari al desitjat". Sampol hi veu moltíssims problemes en el POOT: "Crec que no preveu molts aspectes importants; hi falten anàlisis i

l'avaluació d'impacte ambiental, hi manca un estudi global de les repercussions de les possibilitats de creixement, no hi ha mesures cautelars, no estudia la disponibilitat d'aigua potable, fomenta l'especulació a les zones rurals, etc. En definitiva, té moltes mancances i no és tan restrictiu com es vol fer creure."

¿SERÀ APROVAT?

Aquesta és la pregunta que tothom es fa. Segons diverses persones consultades -diputats i especialistes en ordenació del territori- hi ha raons per pensar que el POOT no serà aprovat tal i com està redactat. "No crec que sigui legal", manifestava un advocat. "No hi ha voluntat política d'aprovar-lo; el que haurien d'haver fet és publicar el decret, com ha fet el PSOE amb el decret de la desocupació. I després ja aniria al Parlament. Però això d'anunciar, crear una comissió, parlar-ne tant... és una bona fórmula per a parlar molt i no fer res", deia un diputat.

Miquel Payeras